

uredni ku iz daleka

ivan
negrišorac

odgovor na *mišljenja • mišljenja • mišljenja • mišljenja*
tekst »(roršahova)mrlja na ruhu savremene srpske
kritike« nine živančević objavljenog u poljima br.
330 – 331

Dear Miss Zivanchevich,

veoma mi je žao što je tako, ali Vi i ja teško možemo razgovarati o problemima dodirnutim mojim tekstom *Poezija Roršahove mrlje*. Jer, ako sam iz Vaše dopisnice išta shvatio, shvatio sam to da Vaša svetska bol (ilisti: Weltschmerz) proizilazi iz tužne činjenice da neuki kritičari, eto, nisu na nivou dometa Vaše poezije. O tome da li oni jesu na nivou Vaše poezije i da li su odista neuki dalo bi se razgovarati, ali ne sa sabesednikom tužnim što njega, baš njega svet ne razume i ne voli. A odgovor na pitanje koje Vas muči prilično je jednostavan: čitalac Vaše poezije, za sada, nema ozbiljnije potrebe za šloženijom kritičkom aparaturom, s obzirom da je Vaša poezija – u poređenju sa nekim drugim našim pesnicima – prilično, prilično »prozirna«.

Istina, sa kritičkim metodama (baš to: metodama) stvar počesto stoji pomalo neodređeno, pa bi se kritičar u toj neodređenosti morao nekako snaći. Ja lično ne smatram da kritičku aparaturu treba, u skladu sa njenim trenutnim modnim statusom, primenjivati svukud i na svakom mestu. Treba to činiti samo na onim mestima gde sam predmet iziskuje određeni tip kritičkog pristupa. Ako kritičar ne oseti taj »zov« samog predmeta, ako ne oseti u kakvom horizontu treba sagledati određenu poeziju, onda on nema elementarnog dara za posao kojim nastoji da se bavi, pa njegovo dejstvo na književni život i književnost samu može biti od veće štete nego koristi. Drugačije rečeno, čitajući Vašu poeziju nisam našao za shodno da koristim teorijske sugestije autora koje pominjete, a koji i meni (dozvolite da skromno primetim) nešto znače. Pogotovo stoga što sam se na te iste autore, u nekim drugim prilikama (što Vi, dakako, iz pozicije urednika njujorškog *East Village Eye-a* ne morate znati), pozivao, a pozivaći se i ubuduće.

Vama, na žalost, razložnosti pri samoanalizi očigledno nedostaje. Inače, ne biste tako olako kao ključ sopstvene poezije nudili na pr. poetiku indeterminacije: kad Vam »brodom iz Amerike« budu pristigli paketi, uzmite onu (Vi svakako, znate koju) knjigu Mardžori Perlof, pa (bez obzira što bi se i o njenom izboru autora moglo prodiskutovati) proverite – ali pošteno – nalazite li za sebe mesto u takvom poetičkom okruženju.

Čini se, za momenat, kao da je osnovni, i jedini problem u tim paketima s knjigama koji pristižu iz Amerike. A, u stvari, nije: problem je, pre svega u onome ko čita. Treba umeti pročitati te knjige i umeti se prema njima odrediti. Inače, kako je voleo da kaže Miljković, »praznu glavu vetar nosi«.

Želeći Vam sve najbolje u tome poslu, određivanja spram pročitanoj stojim Vam na usluzi. Samo bez javnoga dopisivanja, ako može. Nemam mnogo vremena, zaista.

I'm too busy.

With warm regard
Ivan Negrišorac

N A R U D Ž B I C

Ime i prezime: _____

Mjesto, ulica i broj _____

Časopis za književnost QUORUM želim (zaokružiti):

a) pouzdaćem (cijena primjerka 250 dinara)

b) pretplaćam za ovu godinu, u kojoj izlazi 6 brojeva

Iznos 1500 dinara treba uplatiti na žiro račun 30101-678-4543, RK SSOH, Šetalište K.

Marsa 14, a naznakom za časopis QUORUM. Kopiju uplatnice poslati na adresu

redakcije: QUORUM, Zagreb, Ul. F. Meiringa 14.

P. S.

Pouzdaćem možete naručiti sve izdane brojeve časopisa QUORUM u 1988. i 1989.

godini.

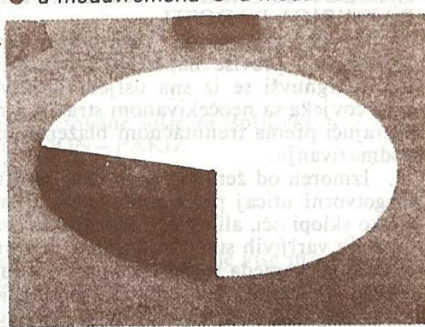
časopis za književnost

privatni život

piše:
zoran đerić

(međunarodna
izložba mejl-arta)

• u međuvremenu • u međuvremenu •

• u međuvremenu • u međuvremenu •

Prva svedočanstva o privatnom životu homo sapiensa ostavljena su na zidovima pećina pre mnogo hiljada godina. U pitanju su jasni znaci koji »pogađaju duboku senzibilnost«, kako je primetio Bataj, znaci koji »imaju snagu da nas uzbude i nesumnjivo će nas i ubuduće potresati«. Dakle, još od samih početaka, pored radnih i seksualnih aktivnosti, ljudi su osjećali potrebu za zadovoljavanjem duhovnih potreba koliko i telesnih, potrebu za komuniciranjem, razmenom iskustava.

»Privatni život«, ovog puta mejl-art projekt 320 učesnika iz 32 zemlje sveta, dospeva do nas posredstvom Andreja Tišme, likovnog umetnika iz Novog Sada, koji je autor projekta, i brojnih organizatora i suorganizatora.

Ova međunarodna izložba mejl-arta započeta je u Novom Sadu, a u sezoni 1986/1987. godine videće je i drugi naši gradovi: Sombor, Subotica, Zrenjanin, Osijek, Ruma, Čačak, Sremska Mitrovica i Niš. Izložbu prati informativan i kvalitetno urađen katalog. Uz temeljno objašnjenje autorove zamisli »Privatnog života«, koja se uklapa u »generalne tendencije savremene umetnosti«, čitamo Tišmin pogled na aspekte mejl-arta (istorija, uslovi pojavljivanja, zašto pošta, sredstva izražavanja, demokratičnost) i način realizacije ovako ambiciozno zamišljenog projekta. Propratni tekst štampan je dvojezično – na srpskohrvatskom i engleskom jeziku.

Katalog donosi ime i prezime autora, njegovu adresu i reprodukciju jednog ili više mejl-art rada. Redosled je po abecednom redu zemalja učesnica. Predstavljani su nam mejl-artisti iz Argentine, Australije, Austrije, Belgije, Brazila, Bugarske, Čehoslovačke, Danske, Demokratske Republike Nemačke, Dominikanske Republike, Engleske, Finske, Francuske, Grčke, Holandije, Italije, Izraela, Japana, Jugoslavije, Kanade, Koreje, Maderske, Meksika, Poljske, Portugala, Savezne Republike Nemačke, Sjedinjenih Američkih Država, Sovjetskog Saveza, Španije, Švajcarske, Švedske i Urugvaja.

Ne zadirajući od seksualnosti, pornografije, vizuelne provokacije, mejl-artisti na ovoj međunarodnoj izložbi pod nazivom »Privatni život« iznose svoje erotske vizije; progovarajući o svojoj intimi, o svom odnosu prema životu i umetnosti, oni su istovremeno i indikator društvenog života, iako, najčešće, ostavljaju po strani političke i druge asocijacije, oni ih ne isključuju potpuno. Ovim redukovanim intimnim govorom (koji je ponekad sveden na uzdahe i šaputanja), mejl-artisti ispisuju svojevršne manifeste organizma, ostavljaju tragove svojih tananih osećanja i želja.

U tom haosu koji odražava trenutno stanje umetnosti komunikacije, korespondencije ili razmene, kao i u savremenoj likovnoj umetnosti uopšte, nalaze se pokušaji »označavanja vrednosnih modela i operativnog ponašanja« (G. C. Argan) i razmišljanja o krizi umetnosti, koja je u skladu sa kriznim procesima u društvu, u civilizaciji uopšte.

U takvom rascepu između umetničkog i neumetničkog, između estetskog i kiča, nalazi se i izložba »Privatni život«. Interesovanje za mejl-art i kod umetnika i kod publike, očigledno je da postoji. »Privatni život« popis je, u velikoj meri i indikator izražajnih jezika i tehnika u aktuelnoj (mejl-art) praksi, kako kod nas, tako i u svetu. Problemi delovanja i stvaranja, prevazilaženje kriza i usavršavanje umetničkih tehnika, nisu jedini ali su i te kako bitni ukoliko želimo da budemo »estetsko društvo« (poput onog o kome govori Filiberto Menna), okrenuti slobodnoj ljudskoj delatnosti koja jedino teži vrednosti lepote samostalnog delanja.

ДОЛОН
QUORUM
АВТОРО

